

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

28 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte - Petru Ursache,

judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Loboda Vladimir în numele părților vătămate Iskra Petru și Scrifos Galina și de către avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Morarescu Serghei prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Telenești din 07 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, în cauza penală în privința lui

Morarescu Serghei

Marușceac Andrei

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 06.08.2013 - 07.07.2014;

instanța de apel: 31.07.2014 - 22.06.2016;

instanța de recurs: 01.09.2016 - 28.03.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Telenești din 07 iulie 2014, Morarescu S. și Marușceac A. au fost condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 10 000 lei, pentru fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Iskra P., Scrifos G., inclusiv și ÎI "Iskra Petru", în cuantum de 40 000 lei, cu titlu de prejudiciu material și 2 000 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordinea acțiunii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, la 13.08.2012, în jurul orei 06⁴⁵, Marușceac A. și Morarescu S., fiind în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, în loc public, fără nici un motiv, încălcând grosolan ordinea publică atentând la regulile sociale și morale de conviețuire, împreună cu Stamatii V., cu automobilul de marca/model "Volkswagen T4" cu n/î TL AJ 083, condus de

ultimul, s-au deplasat în s. Codrul Nou, r-nul Telenești și în stradă, la poarta gospodăriei lui Iskra P., cu o deosebită obrăznicie au aplicat violență fizică în privința ultimului, manifestată prin lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată. Ulterior, Stamatii V. continuându-și intențiile huliganice printr-o obrăznicie deosebită, cu o sticlă cu volumul de 1,5 litri cu motorină adusă din automobil la locul conflictului, l-a stropit pe Iskra P. cu motorină peste corp, amenințându-l cu incendiere, ulterior părăsind locul faptei, după ce s-au îndreptat spre gospodăria acestuia și printr-o obrăznicie deosebită, Stamatii V. a stropit cu motorină gardul și poarta gospodăriei, apoi s-a apropiat de magazinul alimentar care aparține ÎI "Familia Iskra", amplasat în apropiere, stropind cu motorină terasa magazinului, continuând spre interior unde ultimul a aplicat violența fizică în privința vânzătoarei Scifos G., cauzându-i dureri fizice și stropind-o cu motorină peste corp.

2.1. La 30.07.2013, materialele cauzei în privința lui Stamatii V. au fost disjuse într-o procedură separată.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și părțile vătămate, care au solicitat:

- *procurorul*, casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Marușceac A. și Morărescu S. să fie condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la câte 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat procurorul a menționat că, instanța de judecată corect a calificat acțiunile inculpaților, însă la aplicarea pedepsei penale nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei și le-a aplicat o pedeapsă prea blândă.

Astfel, la aplicarea în privința inculpaților a pedepsei sub formă de amendă, instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, or, aceasta nu va avea efectul reeducării și corectării făptuitorilor.

Totodată, circumstanțele reținute de către instanța de judecată pentru aplicarea amenzii penale, nu au fost apreciate obiectiv în raport cu circumstanțele cauzei, nu a ținut cont de comportamentul inculpaților în cadrul desfășurării procesului penal, astfel, instanța nu a luat în considerație comportamentul inculpaților în timpul comiterii infracțiunii și după consumarea infracțiunii, stabilindu-se că, Marușceac A. și Morărescu S. au negat atât la faza de urmărire penală recunoașterea vinovăției în comiterea infracțiunii de huliganism în grup de persoane, pe fonul stării de ebrietate alcoolice, precum și în cadrul ședinței de judecată, nu au cooperat cu organele de drept la stabilirea adevărului, din care motive a fost necesar efectuarea mai multor acțiuni de urmărire penală în vederea stabilirii adevărului.

La examinarea cauzei penale, inculpații nu au dat dovadă de o căință sinceră în cele comise și nu au demonstrat faptul că dâșii au înțeles gradul prejudiciabil al acțiunilor lor și sunt predispuși de a se corecta, iar pedeapsa penală aplicată își va atinge scopul propus.

părțile vătămate Iskra P. și Sclifos G., casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu recalificarea acțiunilor inculpaților și condamnarea acestora în baza art. 26, 27, 145 alin. (2) lit. a), i), j), m) Cod penal, la 20 de ani închisoare pentru fiecare, cu încasarea de la aceștia a costului serviciilor juridice în sumă de 7 000 lei.

În motivarea apelului declarat părțile vătămate au menționat că, instanța de fond nu s-a expus asupra solicitărilor de recalificare a acțiunilor inculpaților în baza art. 26, 27, 145 alin. (2) lit. a), i), j), m) Cod penal și asupra încasării cheltuielilor suportate pentru asistența juridică.

Prima instanță eronat a notat că, nu poate accepta adoptarea unui comportament de răfuială în grup urmat de aplicarea violenței, or, inculpații au plecat în s. Codrul Nou, cu scopul de a se răfui cu Iskra P.

Instanța de fond nu a stabilit circumstanțe agravante, dar prin probe s-a demonstrat că, inculpații au consumat bere, inclusiv și Marușceac A., apoi au stat până dimineața la cumătrie, unde au consumat băuturi alcoolice.

Totodată, instanța de fond urma să rețină următoarele circumstanțe, cum ar fi săvârșirea infracțiunii: prin orice formă de participatie; prin acte de o deosebită cruzime sau prin batjocorirea victimei; prin mijloace care prezintă un pericol social sporit; de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea substanțelor menționate la art. 24 Cod penal.

Instanța nu a ținut cont de criteriile de individualizare a pedepsei, de gradul de pericol social al faptei comise, de persoana inculpaților, de împrejurările care agravează sau atenuază răspunderea penală și de modul și locul comiterii infracțiunii.

Mai mult ca atât, Marușceac A. a fost anterior condamnat pentru acte de huliganism, iar pedeapsa non-privativă de libertate nu și-a atins scopul și ultimul prelungește un mod de viață infracțional.

4. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Morarescu S. și Marușceac A. au fost condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la câte 2 ani închisoare, iar conform prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani pentru fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la inculpați în contul lui Iskra P. și Sclifos G. a

cheltuielilor suportate pentru asistența juridică în mărime de 7 000 lei pentru fiecare și a prejudiciilor morale în mărime de 10 000 lei de la fiecare și respectiv în mărime de 5 000 lei de la fiecare.

În rest dispozițiile instanței de fond au fost menținute.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei în privința inculpaților nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și criteriilor de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, nu a ținut cont de circumstanțele reale și personale în privința inculpaților și ca rezultat stabilindu-le o pedeapsă nejustificat de blândă, care nu va atinge scopurile pedepsei penale.

Astfel, instanța de apel a conchis că, instanța de judecată eronat a considerat că, în privința inculpaților urmează a fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă, fără a se ține cont de circumstanțele cauzei, de gradul de pericol social al faptelor comise, de modul de comitere a acțiunilor huliganice de către inculpați, care le-au stropit cu motorină pe părțile vătămate, cât și produsele alimentare, ca rezultat nefiind respectate în tot criteriile de individualizare a pedepsei.

Instanța de apel a constatat la fel că, deși inculpații au recunoscut vinovăția în faptele incriminate, totuși aceștia nu au conștientizat gravitatea faptelor comise, deoarece careva măsuri în vederea recuperării prejudiciului adus părților vătămate nu au luat, de fapt nu au o atitudine critică față de faptele comise.

Mai mult, după pronunțarea sentinței inculpatul Marușceac A. a părăsit locul de trai, deși avea aplicată măsura preventivă sub formă de interdicție de a părăsi țara, ca urmare, din motivul neprezentării lui în ședința instanței de apel și eschivării de la judecarea cauzei, fiind înlocuită măsura preventivă inculpatului cu arestare preventivă și anunțarea lui în căutare, inculpatul fiind depistat și extrădat din Federația Rusă, fapt care a tergiversat examinarea cauzei în ordine de apel.

Instanța de apel a considerat că, faptele comise de inculpați prezintă un pericol social, care poate fi evitat numai prin numirea față de inculpați a unei pedepse sub formă de închisoare, pentru ca să fie conștientizate faptele comise de către inculpați și în așa mod să fie restabilită echitatea socială și drepturile lezate ale părților vătămate.

Totodată, instanța de apel a constatat că, inculpații nu au precedente penale, se caracterizează pozitiv, Marușceac A. are la întreținere doi copii minori, iar Morarescu S. a suportat un accident rutier, primind leziuni corporale medii, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la materialele cauzei.

În aceeași ordine de idei, în împrejurările stabilite privind persoana inculpaților, instanța de apel a ajuns la concluzia că, scopul corectării și

reeducării inculpaților se va atinge și fără izolarea lor de societate, fiind posibil de a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii conform art. 90 Cod penal, dând posibilitate reală inculpaților să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind infracțiuni noi.

Prin urmare, careva interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal nu s-au constatat.

Instanța de apel a considerat absolut nefondate argumentele părților vătămate precum că, instanța de fond nu a primit nici o decizie și nu s-a expus asupra solicitării de a-i recunoaște culpabili pe inculpați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 26, 27, 145 alin. (2) lit. a), i), j), m) Cod penal, or, instanța de fond a judecat cauza în limitele învinuirii aduse inculpaților, nefiind în drept să depășească limitele judecării cauzei.

În continuare, instanța de apel a constatat că, examinând prezenta cauză instanța de fond nu a respectat normele procesuale referitor la judecarea acțiunii civile depuse de părțile vătămate în latura prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică solicitate, soluție care îngreșește dreptul părților vătămate la soluționarea acțiunii în această parte.

Cât privește încasarea prejudiciului material solicitat de către partea vătămată Iskra P., instanța de apel a considerat soluția instanței de fond una corectă, deoarece nu au fost aduse dovezi precum că, prețul bunurilor materiale stropite cu combustibil ar constitui suma de 40 000 lei.

Totodată, instanța de apel a considerat eronată soluția și motivarea instanței de fond cu referire la cheltuielile de asistență juridică solicitate de către părțile vătămate, or, acestea au prezentat bonuri de plată ce demonstrează suportarea cheltuielilor în sumă de 7 000 lei (f.d. 177-178 vol. II), părțile vătămate fiind asistate de avocatul Loboda VI.

La fel nu au putut fi reținute nici argumentele aduse de părțile vătămate privind prejudicierea cu suma de 1 000 000 lei, prin faptul suferințelor psihice, or, careva temeuri de încasare a sumei respective nu s-au stabilit.

6. Împotriva hotărârilor nominalizate declară recurs ordinar avocatul Loboda VI. în numele părților vătămate Iskra P. și Scifos G. și avocatul Popescu D. în numele inculpatului Morărescu S., care solicită:

avocatul Loboda VI. în numele părților vătămate, care, fără a invoca vre-un temei de drept din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, casarea acestora și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar, avocatul invocă argumente similare cu cele indicate anterior în apelul părților vătămate și descrise la *pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând că, instanța de apel a corectat parțial erorile instanței de fond admise la examinarea prezentei cauze, însă nu a dat dovadă de

obiectivitate, ocupând astfel o poziție procesuală unilaterală, prin care a acordat o atenție majoră drepturilor persoanelor culpabile, fără a le lua în considerație pe cele ale părților vătămate.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel urma să țină cont de probele administrate la cauză, care demonstrează imposibilitatea aplicării în privința inculpaților a prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel nu a stabilit circumstanțe agravante, dar prin probele anexate la dosar s-a demonstrat că, inculpații au consumat bere, apoi au stat până dimineața la cumătrie, unde au consumat în continuare băuturi alcoolice, fapt confirmat și de martori.

Din materialul probatoriu mai sunt demonstrate și alte circumstanțe agravante și anume: săvârșirea infracțiunii - prin orice formă de participație; prin acte cu o deosebită cruzime sau prin batjocorirea victimei; prin mijloace care prezintă un pericol social sporit; de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea substanțelor menționate la art. 24 Cod penal.

avocatul Popescu D. în numele inculpatului Morarescu S., care, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței.

În motivarea recursului ordinar, avocatul invocă că, instanța de apel, soluționând chestiunea *dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just* nu a ținut cont de persoana fiecărui inculpat în parte, dar de *persoana inculpaților*, ceea ce contravine *principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale* (art. 7 Cod penal), la fel, contravine criteriilor generale de individualizare a pedepsei (art. 75 Cod penal).

Instanța de apel și-a întemeiat soluția de casare a sentinței din motivul că, *inculpații nu au recuperat prejudiciul adus părților vătămate*, însă un așa criteriu de individualizare a pedepsei penale nu este prevăzut la art. 75 Cod penal.

Motivarea soluției expuse în decizie contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, totodată, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Deși, însuși instanța de apel a constatat faptul că, nu au fost prezentate dovezi, care ar confirma faptul că părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 40 000 lei, însă, contrar acestei constatări, instanța de apel și-a întemeiat soluția de casare a sentinței din motiv că, *inculpații nu au recuperat prejudiciul adus părților vătămate*.

În ce privește soluționarea acțiunii civile, motivarea soluției de încasare a sumelor bănești contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, totodată instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, or, legea nu prevede dreptul și posibilitatea instanței de judecată: în parte de a admite acțiunea civilă și în altă parte de a admite în principiu acțiunea civilă,

urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă, după cum a procedat instanța de apel.

În ce privește soluționarea acțiunii civile înaintate de Iskra P., instanța de apel a adoptat o soluție care nu este prevăzută de legea penală, or, pe de o parte a admis în parte acțiunea civilă înaintată de Iskra P. și a încasat de la inculpați cheltuielile suportate pentru acordarea asistenței juridice în folosul părții vătămate în mărime de 7 000 lei, la fel, a încasat de la inculpatul Morarescu S. în folosul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, iar în rest, a menținut dispozițiile instanței de fond, partea vătămată Iskra P. nefiind îngrădită în dreptul de a se adresa în mod separat în ordine civilă, cu anexarea dovezilor în demonstrarea prejudiciului material cauzat.

În decizia recurată la pag. 10, alin. 10/sus, instanța de apel a constatat că: (...) partea vătămată nefiind îngrădită în dreptul de a adresa acțiunea civilă în ordine civilă, cu anexarea dovezilor în demonstrarea prejudiciului material cauzat în așa mod, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, ce constituie temei de recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Soluția instanței de apel încalcă în mod flagrant dreptul la un proces echitabil, precum și autoritatea lucrului judecat care rezultă expres și din prevederile stabilite la art. 226 Cod de procedură penală.

Decizia instanței de apel este ilegală, deoarece este contrară și prevederilor stabilite la art. 220 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură penală.

Deși partea vătămată, are dreptul la un apărător ales și la compensarea cheltuielilor suportate în cauza penală, *cheltuielile pentru asistența juridică*, nu constituie obiectul acțiunii civile în procesul penal. La fel, cheltuielile pentru asistenta juridică nu se încadrează în prejudiciul material *legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală*, prevăzut la art. 219 alin. (3) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a pus la baza admitterii acțiunii civile în partea compensării cheltuielilor de acordare a asistenței juridice părților vătămate bonul de plată prezentat de către avocat (f.d. 177, 178 vol. II), care nu este temei suficient pentru a încasa cheltuielilor respective, or, avocatul Loboda Vl., a înfăptuit asistență juridică în afara limitelor învinuirii aduse inculpatului Morarescu S. care a fost respinsă în totalitate de instanțele inferioare, de aceea, cheltuielile de asistență juridică suportate de părțile vătămate nu sunt reale.

În dispozitivul deciziei recurate instanța de apel, a încasat de fapt suma de 20 000 lei pentru Iskra P. și 10 000 lei pentru Scifos G. fapt ce contrazice motivarea soluției expuse în decizie, or, potrivit acesteia, prejudiciul moral pentru părțile vătămate urma a fi încasat de la inculpați fiind vorba despre răspunderea solidară a acestora.

Instanța de apel nu a motivat soluția în partea determinării mărimii prejudiciului moral limitându-se doar la motive formale.

6.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, menționând că, acestea urmează a fi declarate inadmisibile, cel nemotivat, declarat în termen de către avocatul Popescu D., în baza art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, urmează a fi respins ca inadmisibil, dat fiind faptul că nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, prevăzute în art. 430 Cod de procedură penală, iar recursul motivat al aceleiași părți, în baza art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, urmează a fi respins, ca declarat peste termen.

Concomitent, în baza art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, urmează a decide asupra inadmisibilității recursului avocatului Loboda V., ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Avocatul Stegărescu N. în numele inculpatului Marușceac A. în referința depusă, la fel pledează pentru respingerea ca inadmisibile a recursurilor ordinare declarate și menținerea în vigoare a hotărârii contestate.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opiniile expuse în referințe, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din prevederile art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile, urma să verifice mai amănunțit legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în latura pedepsei, în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și să adopte o hotărâre legală și întemeiată în această parte.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din textul recursurilor declarate, se constată că, recurenții formulează critici împotriva deciziei instanței de apel, în particular referindu-se la erorile prescrise la pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Or, avocatul Popescu D. în numele inculpatului Morarescu S. invocă că instanța de apel și-a întemeiat soluția de casare a sentinței doar pe motiv că, inculpații nu ar fi recuperat prejudiciul adus părților vătămate și la individualizarea pedepsei nu s-a ținut cont de persoana fiecărui inculpat în parte, iar avocatul Loboda Vl. în numele părților vătămate menționează că, instanța inferioară le-a aplicat inculpaților o pedeapsă prea blândă în coraport cu fapta comisă și consecințele survenite, fără a reține circumstanțele agravante prezente în cauză, acordând astfel o atenția majoră drepturilor persoanelor culpabile, însă fără a le lua în considerație pe cele a părților vătămate, punând la îndoială atingerea scopului pedepsei penale, restabilirea echității sociale, corectarea inculpaților și prevenirea de noi infracțiuni.

În cauză, Colegiul penal lărgit consideră că, criticile invocate de recurenți sunt întemeiate, din următoarele considerente.

Conform art. 6 Cod penal, persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Pentru ca pedeapsa aplicată inculpatului să atingă scopurile susmenționate, legea penală stabilește anumite criterii de individualizare a pedepsei.

În acest context, instanța de recurs relevă că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază

răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înlătuie nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;

- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;

- natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii;

- motivul săvârșirii și scopul urmărit;

- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;

- conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal;

- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

Colegiul penal lărgit reține că, aceste prevederi ale normei procesual - penale la individualizarea pedepsei nu au fost respectate la adoptarea soluției de către instanța de apel.

Atât în apelul declarat de părțile vătămate, cât și în recursul ordinar declarat de avocatul Loboda V. în numele acestora se invocă că, inculpaților Morarescu S. și Marușceac A. pentru acțiunile comise le-au fost aplicate pedepse care nu sunt proporționale consecințelor survenite, solicitându-se să fie luate în considerație faptul că: *inculpații atentând la regulile sociale și morale de conviețuire, cu o deosebită obrăznicie au aplicat violență fizică în privința părților vătămate și, în continuarea intențiilor huliganice, Stamatii V. cu o sticlă în volum de 1,5 l, l-a stropit cu motorină pe Iskra P. peste corp, amenințându-l cu incendierea, după care s-au îndreptat spre gospodăria ultimului, stropind gardul și poarta, apoi s-a apropiat de magazinul alimentar care aparține Î.I. "Familia Iskra", amplasat în apropiere stropind terasa și interiorul acestuia, aplicând totodată violență fizică în privința vânzătoarei Scifos G., pe care la fel a stropit-o cu motorină.*

Anume asupra acestor motive invocate în apel de către părțile vătămate instanța de apel s-a pronunțat superficial, fără argumentare cuvenită.

Referitor la pedeapsa aplicată, Curtea de Apel s-a expus succint, cu fraze de ordin general, concluzionând: *"La părerea Colegiului penal, inculpații nu prezintă pericol social sporit evident fapt care ar justifica izolarea lor în penitenciar, mai ales că, inculpații au recunoscut vina pe deplin pentru faptele pentru care au fost puși sub*

învinuire, fiind caracterizați pozitiv, nu au antecedente penale, (...) în cazul dat există circumstanțe importante care permit condamnarea cu suspendarea pedepsei prevăzută de art. 90 CP RM față de inculpați”.

În decizie se invocă că, inculpații au recunoscut integral vina și se căiesc sincer, de fapt aceștia au recunoscut circumstanțele în care s-a produs actul de huliganism imputat, fără a da careva semne (conform materialelor cauzei), de căință sinceră, aceasta fiind una formală.

Mai mult, conform materialelor cauzei, inculpatul Morarescu S. fiind audiat în calitate de inculpat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond vina nu și-a recunoscut-o (f.d. 182, vol. II), fapt despre care s-a menționat și în sentința (f.d. 203, vol. II).

Această situație, în opinia Colegiului penal lărgit, indică indubitabil asupra faptului că, instanța de apel nu a apreciat și nu a stabilit, în mod efectiv, posibilitatea dispunerii suspendării condiționate a executării pedepsei, stabilite lui Morarescu S. și Marușceac A., având în vedere că, inculpații au comis o infracțiune care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală - viața și sănătatea persoanei, cu atât mai mult că aceasta a fost săvârșită în prezența altor factori declanșatori cum este: *stropirea părților vătămate cu substanță ușor inflamabilă, motorină* - circumstanță care nu putea fi neglijată de instanța de apel la aplicarea pedepsei.

Prin urmare, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul până sau după săvârșirea infracțiunii.

Avocatul părților vătămate corect a menționat că, pedeapsa aplicată în

asemenea caz, trebuie să fie nu numai legală, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și echitabilă, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului, cu respectarea prevederilor art. 61 Cod penal, prin urmare, în speță, nu a fost asigurat faptul exercitării scopului pedepsei penale.

În opinia Colegiului penal, erorile atestate confirmă existența temeiului pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, semnalat de către avocatul Loboda Vl. în cerere și a faptului că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, *deoarece motivarea soluției instanței de apel pe constatări inexistente echivalează cu lipsa motivelor pe care este întemeiată soluția din hotărârea atacată*, ceea ce constituie temei pentru recurs, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Astfel, în partea individualizării pedepsei stabilite lui Morarescu S. și Marușceac A., instanța de recurs consideră a fi întemeiate argumentele avocatului Loboda Vl. în numele părților vătămate Iskra P. și Scifos G.

În urma celor constatate, Colegiul penal lărgit concluzionează că, motivele invocate de recurent sunt întemeiate, temeiul pentru recurs, semnalat de recurent, și-a găsit confirmare la judecarea recursului ordinar, iar erorile comise de către instanța de apel pot fi corectate doar de către aceasta. Din aceste motive, Colegiul penal lărgit conchide de a admite recursul ordinar declarat, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din considerentele descrise mai sus, Colegiul penal lărgit conchide și asupra admiterii recursului ordinar declarat de către avocatul Popescu D. în numele inculpatului Morarescu S.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a hotărârii adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414, 419 Cod de procedură penală și art. 1423 Cod civil, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să țină cont de motivele invocate atât în cererea de apel, cât și în cea de recurs, să efectueze operațiunea de individualizare a pedepsei în privința inculpaților în conformitate cu rigorile legale, să se pronunțe motivat și întemeiat asupra posibilității aplicării față de inculpați a instituțiilor de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Loboda Vladimir în numele părților vătămate Iskra Petru și Scifos Galina și de către avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Morarescu Serghei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, în cauza penală în privința lui *Morarescu Serghei* și *Marușceac Andrei* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 27 aprilie 2017.

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Constantin Alerguș
Vladimir Timofti
Nadejda Toma
Petru Moraru